

Դուք կարդացե՞լ եք թուրք իրավապահաւողական գերիշտ Զերին «Սեծ մայրս» գիրքը։ Սա դասմություն է Հարաբերության ծճված Հերանու Կատարյանի մասին, ում բոլոր ձանաչել են որդես թրուհու։ Դեռանուածը Դայոց ցեղադանության ականատեսներից էր, նա ժեստ ու վերաբերել է կոտորածների արհավագիրք։ Միայն մահկանցից առաջ նա թուռնուկում՝ Ֆերիկիեն խոսովանում է, որ ծագումով հայ է, որ իր ծննդներին սղանել են, իսկ իրեն որդեգրել է մի թուրք ոսիկան, իսլամացրել եւ կնել Սեհեր անունով։ Ֆերիկիեն

«Ղրան Ղմի» հիմնադրամի նախաձեռնությամբ եւ աջակցությամբ: Աշխատանքներին նախանկցել են բազմաթիվ երիտասարդներ նաև Հայաստանից եւ եվրոպական երկրներից: Աղբյունների վերանորգման համար Ֆինանսական աջակցություն է ցուցաբերել նաև Թուրքայի նշակալութիւնը: Սակայն ֆինանսական համեմատությամբ այն ընդհանուր ծախսի տասը տոկոսն էր: «Այս առօտնով մեզ համար կարեւորվում է նրանց մասնակցությունը», եւ ըստ մեզ է ես ուկյանը:

Բրազիլիայի լրասանկարիչ Տոնի Րայյր որուել է զիր հրատակել Հայաստանի մասին: Այդ նոյամբ կով նա այցելել է նաև Սամարով՝ տեղի հայերի հետ հանդիմելու եւ հայկական Եկեղեցիներն ու կոթողները լրասանկարելու: «Երբ ինձաց այս միջոցառման մասին, որուեցի անհամադարձ գալ Հայութ, ներկա լինել այս դատավական իրադարձությանը, հաստատել, որ մենք մեր տակ մեջ հյուր չենք, որ սա մեր հողմ է, մեր տարածքն է, եւ մենք սրացավ ենք մեր հոււշարձանների մկանամբ: Բրազիլիայում բժիշկ հայերի, Հայոց ցեղասպա-

Առյուր կամսի ու կիհեցնի Հայոց գեղաստանության եւ անմեղ նահաւակների մասին

գրում խոստվանում է, որ ասիկի դատանաներից հետո իմբը հոգեկան նոր տառապանի է այրել, նոր անքորդ աշխարհն ու մաստ-լակերմն են փոխվել: Գիրքը լայն արձագանի սացավ ինչողև թուրիայում, այնողև էլ Հայաստանում: Թուրք հասարակության մի զանգված խոստվանում էր, որ Հետանուոք նաեւ իրենց տափկն է, որ այդ դատանությունը նաեւ իրենցն է: «Ակօս» ժաքարաբերքի հիմնադիրներից **Բագրատ Եսուլկյանը** դատանում է, որ գրի հրա-սարակումից հետո Տերիկին է զանգել երիտասարդ մի իրավաբան Հարդար գյուղից եւ նորան իրավիրել գյուղ: Եթր Զերինն այցելում է գյուղ, տեսնում է, որ այնտեղ հայկական գրեթե ոչինչ չի մնացել: Հայեր չկային, հայկական եկեղեցին դարձել էր ավերակ: Գյուղում իրական տերեր մասին իհեցնող միակ մասունքը աղբյուրներն են, որոնք կառուցել են հայեր եւ որոնք աչի էին ընկույմ ճարտարապետական յուրահատուկ լուծումներով: Տեղացիները դատանում են որ աղբյուրները վաղուց չեն գործում: Բագրատ Եսուլկյանը հիշում է, որ Տերիկ Զերինը մեծ հիսարափությամբ է վերադարձել Սասնովու: Տափկին եւ հայերի մասին իհեցնող միակ կոթողը վաղուց վերածվել է աղքավայրի, համրային գուգարանի: «Մի անգամ «Հրան Դիմ» հիմնադրամում տիկին Զերինը, դաս-մելով գյուղի մասին, բարձա-ձայն ցանկություն հայսնեց վերանորգելու աղբյուրները ի հի-շատակ Հերանու տափկին», ասում է Եսուլկյանը՝ հավելելով, որ աղբյուրի վերանորգման աշխա-սանները սկսվել են անցյալ տար-

Կիրակի ցերեկը Հարդադ գյուղում տնախմբություն էր: Բառերով դժվար է նկարագրել այն երջանկությունը, որ աղրում էին սեղացիներն ու գյուղ այցելած մի բանի տանյակ հյուրերը: Հայկական ու բրդական երգեր, ուտսներ ու շուրջողար: Մի բանի ժամ շարունակ գյուղացիները տնում էին աղբյուրի Վերաբացումը: Նրանց հետ շուրջողար էր բռնել նաև Զեքինը: Վերջինիս խոսնվանությամբ՝ զգացմունքների տարափ է աղրում: «Սա տափկիս գյուղն է: Մինչեւ ինը սարեկան հասակն այս գյուղում է աղբել, այս փողոցներում վազվել, խաղացել ու երգել, հայերն է խոսել, աղբյուրից ջուր խնմէ: Այսօր բարձրաձայն երգեցին այն երգերը, որ նա սիրել է: Այս գյուղը, որը անթիվ-անհամար ցավեր է տեսել, այսօր որոշակի չափով մերմնէ այն, ինչի համար օտար լուրջ են»: Տիկին Զեքինը դատմում է, որ սկզբնական շրջանում աղբյուրի Վերանորոգման աշխատանքներն գյուղացիների մի փորձիկ համար է միացել: Մյուս մասը կանխակալ Վերաբերնուն ուներ: «Նրանց ասել էին, թե գանձեր են որոնում: Այս, նման բացասական խոսակցություններ ել են եղել, բայց ժամանակի ընթացքում այդ ամենը հարթվեց: Գյուղացիների հետ շփումն ու զրոյցները բացեցին մի ճանապարհ, որի միջոցով կարողացան խոսել դատմության մասին, առերեսվեցին դատմության ու ցավը կիսեցին: Միասին այդ աղբյուրը ոսքի կանգնեցրին, եւ աղբյուրի ջուրն այսօր հոսեց», ասում է Զեքինը՝ չկարողանակով թագնել զգացմունքները:

Նույրյան եւ մեր աղրած ողբերգության մասին: Ին այցելությունն ու աղազայիսմ գրի հրատարակումը մեկ կարեն առավելություն ունեն, բրագիլացիներին ներկայացնելու իրական դասմությունը», ասում է Նորայր՝ հավելելով, որ հաջորդ կանգառը Հայաստանն է:

Համան Դիմի այրին՝ **Ռաբել Դիմի** էլ հավելում է, որ այսօ գյուղ հասավ Դիմի ստեղծած առենավելու ջահը: «Այստեղ այդ ջահի փոխանցումն է եւ շարունակությունը, որ այդ աղբյուրի ջրերում միացան: Բոլորին մեզ էլ զգացնումների ծով է: Այն ինչի մասին ժամանակին Շուկով էին խոսում, այսօր քարքարայն ենի ասում: Խնչուս ոչինչ չի կարող գաղտնի մնալ, այնպես էլ ճշմարտությունը չի կարելի թագնել, եւ մենի այսօր տեսան, որ աղբյուրը խոսեց», ասում է Դիմիր:

Գրեթե հայրու տարի այս բնակավայրում չեն ինչեւ հայկական խոսն ու երաժշտությունն: Հայրուրանյա լրությունից հետո բնակավայրը կրկին կենդանություն սացավ, բնությունը լսեց իրեն հարազա՞ս մայրենին, իր երաժշտությունն եւ երգերը: Աղբյուրը խոսեց ու ջրի կյանի երկարությամբ գյուղ այցելողներին հիշեցնելու է հայերի եւ հայերի տեսան մեջ ողբերգության մասին: Ինչդեմ ասում է Տիկին՝ Զերինը՝ աղբյուրը խոսեց դասմության մասին:

ՀԱՍՏԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆԵԱԾ
Հարդար գուղաքանակ,
Արեմյան Հայաստան

Քայլ սասրսի:
ՀԱՍՏԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Հարդար գյուղաբաղավ,
Մենական Հայաստան

Ծրագիր իրագործվում է աջակցություն Դայաստան-Թուրքիա հարաբերություններին նախագծի շրջանակներում, «Եղափակ» համագործակցություն հիմնադրամի կողմից, USAID-ի ֆինանսավորմամբ

Հանդիպում Նաեւ Կազեմիկի hks

Սիացյալ Նահանգների «Կազմակերպությունների ազգային երթիկական կուսակցիայի (NECO) նախագահ Նաեւ Կազմինը Հայաստանում է նախագահ ԱԵրժ Սարգսյանի հրավերով:

Նասեր Կազեմին արդեն հանդիմել է ՀՀ նախագահին, վարչապետին ու Վեհափառ հայրապետին:

Այսօր ժամը 10-ից Նասեր Կազեմին կիյուրընկալվի Մանկավարժական համալսարանի կուտուրայի ֆակուլտետում (Ալեք Մանուկյան, 13 Ա), որտեղ նրան կտրվի դասվակիր դրկուրի կոչում, աղա նա հանդես կգա մամուռի ասուլիսով:

P. 4

Qul̄arə surpər qasəpçılıq nüfuzu

1-ին էջից

Իսկ կոալիցիա չմտնելը նախ բաց մնացած ընդդիմադիր դաւազը ծածկելու համար՝ Երևանը՝ հեռա-

Իսկ ՀՀԿ-ին դարձաղես հժմարական կառավարման ժամանակներ են սպասում: Եթե սովորաբար ամբոխի մեջ մեկը միայնակ ուզում է տոր ուտել, դա նրան ոչ ոք թույլ չի տա: Բոլոր դեմքերուն ամեն օր եւ ամեն ժամ բան փոխվող Հայաստանում մինչեւ ճախագահական ընտրություններ ամեն դահ կարող է նորություն լինել, բանի որ ոչ ԲՀԿ-ն է ինսիտուցիոնալ և արտահին ազդակներին չըրվող, ոչ էլ երկրի դրույթների տպական կա, ոչ էլ ճահակը մշաւեց ձեռքն առնող արտահին ուժերի դակաս: Բայց ի՞ն ուզած երկրում, աղագայի եւ անվանագործյան առումնու մեեք է ստիլիտն ձվերը մեկ զամբյուլում չղահել, ահա եւ երկու զամբյուլ՝ մեկում ՀՀԿ-ն, մյուսում՝ ԲՀԿ-ն: Մի խսդիր կա սակայն. այս ամբողջը մի բանի վայրկյանում կարող է փլուզվել, բանի որ ԲՀԿ-ն սովորական իշխող ուժ է ենել, եւ նրա դաշտոնյաները իրենց չեն կարողանում դատկերացնել առանց դաշտոնի եւ ընդդիմադիր: Այնուեւ որ՝ գծած-չգծած, սակայն Հայաստանում եւ ԲՀԿ-ում էլ դեռ հոգեբանութեն այսդիսի իրավիճակի դաշտաս չեն: Ինչդես է. **Շարմագանովն** է ասում ժամանակը ցույց կտա՝ ԲՀԿ-ն իշխանություն, թէ՞ ընդդիմություն

լուսավորիչների, թա Աստվածածինը կ լինելու ի վեցորդ Խաչ ՀՀԿ-ի ՕՏԿ-ի հետ միասին 75 դաշտամանպիրով մեծամասնության աղափնյունը դայմանական է, քանի որ ՀՀԿ-ում առկա գործարաները հաճախ են իրենց բիզնեսը գերադասելու խորհրդարանական աշխատանքից, եւ ՀՀԿ-ական խորհրդարանական թերթ գուցե խնդրելու է կառուցղական ԲՀԿ-ի օժանդակությունը:

գուց դասվերով օրիունավոր սրած անհանդուժողականության ֆոն ցույց տալը), բանակում կատարվող մահերին եւ այլ մի շարք ուրիշների ներքում վված սոր գահականներն եւ համարելով, ինչ-որ ընդհանուր համակարգում են ուրվագծում ինչ-որ նորականություն: Թե ինչ կա այդ բոլորի տակ, կարելի է Ենթադրել, սակայն մի ժամանակ որ էլ որ սպասեմ դարձ կլինի հիկոնց այցից: Եթե խոսք Վերաբերում է Լեռնային Ղարաբաղի Վերաբերյալ Վերսին խիս զնահամականներ հնչեցնելուն (զեկույցում դա կար, այսպես ու այսպես՝ եթիկ հայ անջառողականները շարունակում են Ղարաբաղում ու կից տարածեներում Տնօրինություն անել), դեռ է համարժեք կեցված ցույց տալ: Դասկանալի է, որ Երկրի դեկապարությանը սպասում են բավական դաշտախանառու հանդիպումներ սիկին Զինօրոնի հետ, եւ այստեղ դեռ է առնվազն շատ ուշադիր եւ կը ռադարաված դափնած մերոնց կողմից: Այս ինասով էլ մայիսի 31-ին կայանալիք խորհրդարանի առաջին նիստից հետո անմիջապես բոլորի հայացքը մի դահ ուղղվելու է այդ այցին, ու մի դահ Երկրորդ դլաճ կմղի հետքնարական խորումները: Դեռ արդեն կերեաւ:

1921 թ. Հայոց եղեննից մազա-
դուրծ եղած հայ ժողովրդի հրա-
fnվ կենաքանի մնացած բեկորները
հավաքվում էին աշխարհի տարբե-
ճասեռում ու փորձում էին վերա-
կազմակերպվել, որդեսզի կարո-
ղանան լավագույն իրականաց-
նել այդ դահի համար կարևորա-
գույն առաջելությունը՝ հայա-
տականությունը: Այդ խնդիրը
յուրավի լուծեցին նաեւ ռամկա-
վարները՝ համախմբվելով ու ճեկ-
սեղելով բոլոր գաղափարակից ու-
ժիրին (արմենականներ, վերա-
կազմյալներ, ռամկավարներ, ա-
զատականներ եւ այլն) մեկ դրույ-
թերն՝ 1921 թ. ստեղծելով Ռամկա-
վար ազատական կուսակցությու-
նը (այդ միավորնան գործնիքացը

Ժողովուրդն էլ սիրեց Արան, Եւ շուտով ՀՅ Առընթիր խորհրդարանում իշխող ՀՅԸ կուսակցությունից հետո Դայաստանի ռամկավար ազատական կուսակցությունը (այս կուսակցությունը նույն ՌԱԿ-ի հայատանյան կառույցն էր: Այդին անվանվեց, որովհետեւ ՀՅ օրենսդրությունը արգելում էր արտասահմանում գործող կուսակցություններին ունենալ ճամանակակից ՀՅ-ում եւ Արանց դեկապարեկ (դրսից)՝ ունեցակ ամենամեծ դատապահավորական խճբակցությունը (Փրակցիան):

Սակայն ՈՎԿ-ի օրենքը ազող հեղինակությունը հանգիս չէր տալիս ժամանակի իշխանու-

ակունքներ գալիս էն կուսակցության գործող ավագ սերնդի շարժեից եւ մեխանիկուրեն փոխանցվեցին նաեւ Երիտասարդներին։ Կուսակցության ղեկավար Մարմիններում ընտրվել-չընտրվելու, այս կամ այն արիթրով, այս կամ այն անհատի խոսրվ հաշվի առնելու կամ չառնելու ու ննանահերոնչ էական դատվակներով առաջացան խճբավորումներ, որոնց հարեցին նաեւ հայաստանական պարտավորությունները, եւ սացվեց այն, ինչ կամ մինչեւ 2009 հիւարժան թվականը։

Ստեղծված ոչ ցանկայի այդ վիճակն անհանգստացնում էր ՈԱԿ-ի շատ անդամների: Մարդկանց, ո-

այդ գործն աղաքայում գրվելիբ ուսումնասիրությանը թողնելու իմ որդեգրած սկզբունքին: Այդ նախաձեռնության հետինակը, սկզբնավորողն ու ոգին, անկասկած, հանրապետության մասնույթի մերժյա երախտավոր, «Ազգ» օրաթերթի անփոփոխ խճաքիր, «անհիմելի ժամանակներից» ՌԱԿ անդամ Դավիդ Ավետիքյանն էր): Աստիճանաբար հաճախակի դարձող հանդիդուն-քննարկումների ընթացքում ծնվեց կուսակցությունը նորովի վերստեղծելու, համախմբելու եւ ի Վերջո ամբողջապես վերամիավորելու գաղափարը: ՀՀ գործող օրենսդրության դրույթների դահլյանան անհրաժեշտությունից ելնելով ստեղծվեց Արմենա-

Միեւնույն ժամանակ, Արթե-
նական-ՌԱԿ-ը շարունակական
աշխատանքներ ծավալեց կու-
սակցության բոլոր ուժերը միա-
վորելու ուղղությամբ: Տեղի ուժե-
ցան մի շարֆ հանդիպումներ՝
հանրապետության նախագահի,
վարչապետի, գրեթե բոլոր կու-
սակցությունների ղեկավարների,
նախկին կուսակցականների,
նշանավոր անհանճերի, մասկո-
րականների և նույնիսկ ՀՌԱԿ-ի
նախկին ու գործող ղեկավարնե-
րի հետ: Բացի դրանից՝ կուսակ-
ցությունը կազմակերպեց մի
շարֆ կարեւոր միջոցառումներ,
գիտաժողովներ, բնարկումներ,
այցելություններ, որոնց ընթաց-
քում հսակ դարձավ, որ ժամա-

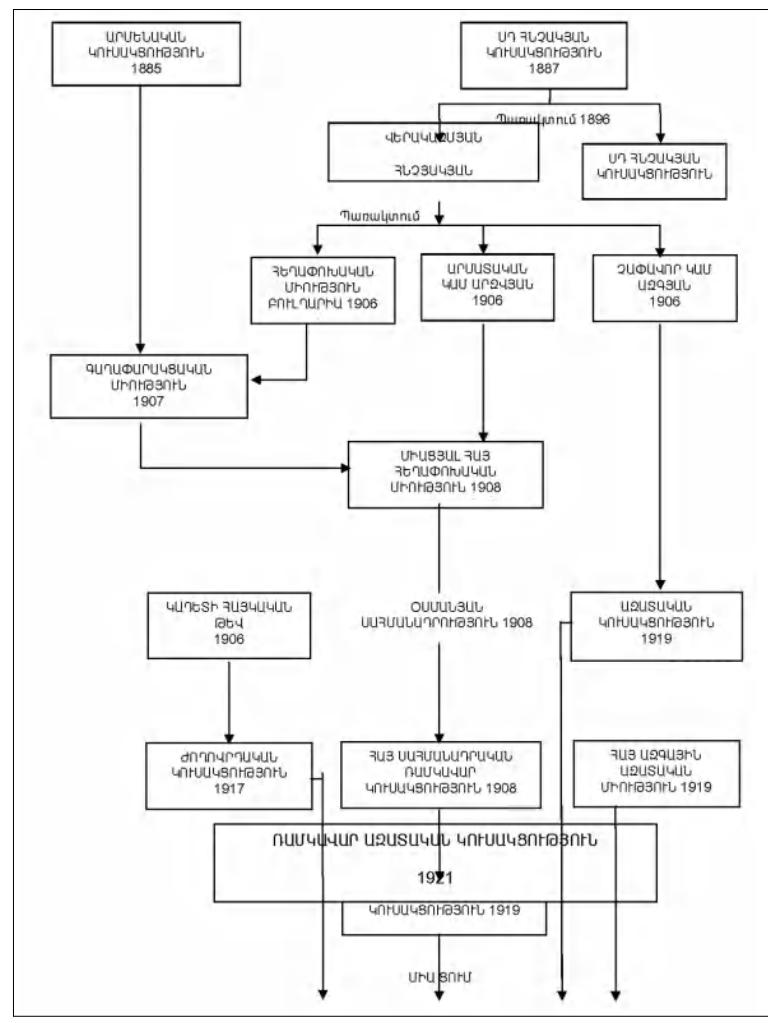
Սիսվերման գործընթաց

Օրեւ Լավագույն բարեկամն՝ ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ, դրութեաւոր Կուս Սելինյանը Վերադարձել էր Երևանադմում տեղի ունեցած գիտաժողովից: Նա դաճում էր իր ստավորությունների մասին եւ հանկարծ դիմելով ինձ, ասաց:

- Ի դեպ, ինձ տեղի ռամկավարները փառահեղ ընդունեցին, սակայն անբախույց հայսնեցին նաեւ իրենց դժգոհությունը ՌԱԿ-ում այսօր ժիրող մքնողորշի մասին, ի՞նչն է խնդիրը:
Ես երկար մնորեցի: Մերօյս լավագույմ դատմաքաններից ու հայ իրականության մեջ տեղի ունեցող իրադարձությունների ակտիվ մասնակից ու տեղյակ բարեկամն եթե վիրոված է այսօր ՌԱԿ-ում ժիրող վիճակից, աղա շատեր հաստա զգիտեն, թե իրականում ինչ է կատարվում, ու որունցի գրիչ վեցընել...

գծագրի տեսով են սորեւ: Թեթև յանձների, տաճայանձների, եկարյանձների ու նրանց գրակից մյուս մեծերի հայեմասիրական ու դժվար կացության մեջ հայտնված հայեմնիդն սատար կանգնելու ձգտումը հնարավոր դարձեց այդ միությունը: Կուսակցություն, որը ոչ միայն կանգում մնաց ու անսասան իր գաղափարական դիրքում, այլև, կողմնակից չկննելով հայեմնիդն իշխող կոնումիսական կուսակցության գաղափարական ու գործելաձեւերին, խորհրդային Հայաստանը հաճարեց հայության միակ հայեմնիդը Եւրոպում հնարավոր միջոցներով զորավիզ եղավ նրան: Կուսակցություն, որը լավագույն հաղթահարեց 2-րդ հանաճխարհային, աղա «սառը» դաշտեազների դաժան փորձությունները, մշամես կատարեց հայաղափականի իր ազգանվեր գործը սփյուռքում, եղավ հայեմնիդի անսասան բարեկամն ու նվաճումների նունետիկը աշխարհի բոլոր ծայրերում: Եվ երջնվում էր Հայաստանի երրորդ հանրադեսությունը, սիրով ու գուրգուրամենով դարուրեց նորածին մանկան սրբազն բարուրը, դաշտամանեց ու սատարեց նրան բոլոր ասպարեզներում:

թյուններին, կուսակցության չփրողներին ու մրցակիցներին։ Ակվեց ու թափ առավ սկզբում լուս ու կիսագաղտնի, իսկ հետո բացահայտ հակաբարոզչություն՝ ընդդեմ ՈՒԿ-ի։ Թե՛ ՀՀ-ում, թէ արտասահմանում գործի դրվեցին բազմաթիվ ու բազմադիմում օտօգություններ կուսակցության նորմալ գործունեությունը խարսելու, շարժերը կազմալուծելու, եւ, վերջապես, կազմախանդելու համար։ Յաճախ դասվենով, երբեմն էլ կուսակցության մեջ հայնված դատեհաղաքների կողմից իրականացվում էին գործողություններ, որոնց հետևանքով ՈՒԿ-ի շարժերն ասիհանարա տեղի սկեցին։ Կուսակցությունում սկսվեց մի անառողջ գործընթաց, թէ սփյուռքում, թէ հայրենիքում ՈՒԿ-ը տարափեղկվեց, բաժանվեց մի խանի խմբերի։ Զմանամասնելով նույն, որ այդ բաժանումների հիմքում տեսական, գաղափարական կամ նման այլ բնույթի որեւէ հիմք բացակայում էր։ Իր չար գործն էր կատարում բացառադես անձնական գործոնը։ Ձեռնորա մնալով անունների անհմաս թվարկումից (դա թղղում եմ մոտ աղագայում գրվող ուսումնասիրությանը), ասեմ, որ այդ բաժանումների

րոնց դեմի այդ բաղաբական ուժը
էին բերել լիբերալ-իշենուրատա-
կան գաղափարական հենոն ու
դրանց ծանարտացիության նկաս-
մանը ԱնրիՇ հանդզվածությունը:
(Այստեղ չեմ կարողանում դիմա-
կայել անուններ չիհասակելու,

Կան-Ռամկավար ազատական
կուսակցությունը: Քաղաքական
կառուց, որն իր գաղափարական,
կազմակերպչական գործելակեր-
տի հիմնադրույթներով հիմնակա-
նում դափնական է ՌԱԿ-ի պահ-
ուղիղներն ու նախագծումներ:

Աակը հասունացել է Եր հարկա-
վոր Է ձեռնարկել կուսակցության
միավորման կոնկրետ գործըն-
թաց:

Բազմաթիվ ժողովների, բացառությունների ու դաշտապահումների արդյունքում օրեւ՝ 2012 թ. ապրիլի 22-ին առանձին-առանձին ժողով ուժեցան Արմենական-ՌԱԿ եւ ՀՌԱԿ կուսակցությունների արտահերթ համագումարները, որնն միաձայն որոշեցին սկսել օրենքով նախատեսված ինքնալուծարման եւ աղագա «Ռաճկավար ազատական կուսակցության (Քայասամ)» մեկ կուսակցության մեջ վերամիավորման գործընթաց, որն, իմ խորին հանդիմանք, իր տրամադրանական ավարտին կիանակի առաջիկա կիրակի օրը, ինչիս 3-ին:

Կատար են, ինու չէ այն օրը,
Երբ Վերամիավորված, հայ ա-
վանդական կուսակցություննե-
րի առաջնուն Արմենականի լա-
վագոյն ավանդությունը կրող,
ռամկավար-ազատական (լիբե-
րալ-դեմոկրատական) գաղափա-
րախոսության ջատագով ու իրա-
կան կյանքում կենսագործող
«ՈՎԿ» (Դայաստան) նորաստղը
կուսակցությունն իր շարժեւում
կվերամիավորի հայոց մեջ գոր-
ծող ու լիբերալ արժեմերին դա-
վանող ուժերի մեջ նասին եւ
կղառնա կուր կառուցվածեղով,
միասնական հզոր ուժ: Ուժ, որ իր
ամենաակիցիվ նաևնակցությու-
նը կրերի թե՛ հայրենիքի, թե՛ հա-
նայն Սփյուռքի համախմբման ու
նոր բարձրունեներ նվաճելու սր-
բազան գործին:

ՍՈՒՐԵՆ Թ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ
դասմական գիտությունների
թեկնածու, դոցենտ

Պրահայում նշվեցին Հանրապետության տնը և մայսյան հաղթանակներ

Մայիսի 26-ին Պրահայի բաղադրային գրադարանի դահլիճում հանդիսավորությամբ նշվեցին Հայաստանի առաջին հանրապետության տոնը եւ մայիսյան նյութ տոները: Հարաբօյրյա հայկական դրորդի սաների կատարմանք հնչեց Հայաստանի օրիներգը, որից հետո ելույթ ունեցավ Զեխիմյան Հայաստանի դեսպան **Տիգրան Մելքոնյանը**: Անդրադառնալով 1918 թվականի Սարդարապահի հերոսանարշին, դեսպան Մելքոնյանը այս համարեց հայ ժողովրդի ազատագրական դայլարի փայլուն էջերից մեկը: Այսուհետեւ նա խոսեց Եւրոպ աշխարհական պատմության մեջ:

դրներ բացեց: Խսկ 1992 թվականի մայիսի 9 կրկին դարձավ խորհրդանիշ, եւ Շուշիի ազատագրումն այն բեկումն էր, որ ցույց սվեց նախ մեզ, աղա ննացյալ աշխարհին, թե ինչ ասել «դասեր բաղած հայ»: «Մենք լրեցրել ենք, եւ եթե հարկ լինի, այսուհետև եւս լրեցնելու ենք բոլոր այն կրակակենտրը, որտեղից կրակում են մեր երեխաների եւ ծնողների վրա: Բայց մենք նաևս հուսով ենք, որ դրա կարիքն այլևս չի լինելու, ինչի հիմնական երաշխավորներն են հայրենի երկիր խաղաղությունը ղահղանող մեր զինվորները», ասաց Հայաստանի

խիայի լուսանկարիչների ֆեղբ-
րացիայի նախագահ, «Ֆո-
տուրք» ամսագրի գլխավոր խմ-
բագիր Գարիկ Ավանեսյանին, ո-
րը վերջերս է արժանացել Լու-
սանկարագության արևելակ միջա-

զային ֆեդերացիայի կողմից
Ընուհին «Լուսանկարչական
արվեստի պարբես» կոչմանը: Նա
վերջեւ է Վերադարձել Լեռնային
Ղարաբաղի Յանրադեռևյու-
նից,որ հերապարագ արօնաց մին-

Աել էր չեխ լուսանկարիչների հետ:
Դայսմի չեխահայ լուսանկարիչը
ներկաներին ցուց տվեց Շուշիի
ազատագրման եւ ԼՂՀ դաւագա-
նության բանակի 20-ամյակնե-
րին Նվիրված զորքահանդեսի, ինչ-
դեռ նաեւ Արցախի հերոսական
ժողովրդի աշօրյա կյանքը դաս-
կերող լուսանկարներ՝ դրանի ու-
ղեկցելով մեկնաբանություննե-
րով:

Ներկաները հնարավորություն ունեցան մի հատված դիտելու բոված հայտնի հեռուստարարող Ցվետանա Պասկալեայի՝ Արցախյան գոյանարհին նվիրված ֆիլմաշարից: Ձեռնարկի Վերջում ասմունքով ու երաժշտական համարներով հանդես եկան Պրահայի հայկական օպերաթօրյա դղրոցի սաներ:

Ապրվակուս

«Սիկան» շարունակեց հաղթարշավը

Երեք համբիլումներով ավարտվեց ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագույն խմբի առաջնության 10-րդ տուրը: Հաղթարշավը շարունակեց այսուսակը գլխավորող «Սիկան», որը հյուրընկալվելիս 3-0 հաշվով դարձրել է առաջնության մասնեց հետևաղական «Արարատին»: Թերեւ «Սիկանի» կազմում բացակայում է ազգային հավաքական հրավիրված դարմասարդակ Գելոր Կաստառվը, սակայն դա չօժնեց արարացին գոներ մեկ գոլ խփել: Իսկ ահա «Սիկանի» ֆուտբոլիսները կրկին արյունավետ խաղ ցուցադրեցին եւ ինչողս առաջնության ժամանակ խփեցին «Արարատ» դարդասը: Աչի ընկան Արքու Արտամյանը, Ռաֆայել Ղազարյանը եւ Արմեն Պետրոսյանը:

Սեծ հետարքությամբ էր սպասվում «Ուշիս»-«Շիրակ» համբիլումը: Չեմպիոնը նախորդ տուրում վերջադիմ առաջնության հաղթանակ էր տունեւ: Սպասվում էր, որ ովհիցներին այդ հաղթանակը կոգեւուրի: Սակայն «Շիրակի» հետ խաղում չեմպիոնի խաղն առաջնության տակալուրություն չքողեց: Առաջնության հաղթակեսի վերջին րողեին Դավիթ Գրիգորյանը դիմուկ հարվածով բացելով հաշվուր, «Ուշիս»

փոխանակ ձգտելու զարգացմելու հաջողությունը, ընդունակությունը և ակտիվությունը, փորձեց դահլիճանել հաղթական հաշվուր: Այս ամենի արդյունքում «Ուշիս» ձեռից բաց թողեց հաղթանակը: Խաղավարից 10 րողեց առաջ Բորիս Կաղին Դիլիթեն վերականգնեց հավասարակառությունը:

Անկայուն ելույթներուն է շարունակում «Բանանցը», որը սեփական հարկի տակ 0-1 հաշվով գիտեց «Գանձասարին»: Համբիլումն ելույթ վճռվեց 65-րդ րողեին, երբ «Բանանցը» ֆուտբոլիս Նարեկ Գյողայանը գնդակն ուղարկեց սեփական դարդասը: Արարամ Խաչանյանի դաշտությունից հետո «Գանձասարը» 2-րդ մարզիչ Ավետիք Սարգսյանը գլխավորությամբ անցկացրած 4 համբիլումներից 3-ում հաղթել է, մեկում՝ դարսվել: Շնուռվում «Գանձասարը» կախավորի Սամվել Սարգսյանը, որը ժամանակին աշխատել է «Արարատում», «Բանանցում» եւ «Կիլիկիայում», իսկ մերկայում մարզում էր «Բանանցը» մինչեւ 17 տարեկանների թիմը:

Մրցաւային այլուսակ

Խ	Դ	Ո	Պ	Գ	Ս
1. Միկա	10	7	2	1	19-9 23
2. Գանձասար	10	6	1	3	10-4 19
3. Իմրուզ	10	6	1	3	19-13 19
4. Շիրակ	10	5	2	3	15-11 17
5. Փյունիկ	10	4	3	3	15-13 15
6. Բանանց	10	2	3	5	9-14 9
7. Ուշիս	10	1	4	5	7-12 7
8. Արարատ	10	1	0	9	6-24 3

Ոմարկուներ

Անդրամանիկ Բարիկյան	«Շիրակ»	6
Նորայր Գյողայան	«Իմրուզ»	6
Ֆիլիդ Տիմոնկ	«Իմրուզ»	5
Վիկտոր Այվազյան	«Փյունիկ»	4
Սեմյոն Սուրայյան	«Միկա»	4

Օլիմտիական չեմպիոն Գարեթել Սարգսյանը գերազանց հանդես եկավ Զիկագորի շահմասի մրցաւարում: Նայ գրումայստը 9 հնարավորից կաստակելով 7 միավոր, դարձավ մրցաւարի հաղթող եւ նվազեց գլխավոր մրցանակը՝ 10 հազար դոլար դարձելավաճար: Գարեթելը մրցաւարն անցկացրեց առանց դարտության՝ տոնելով 5 հաղթանակ, 4 դարտիա ավարտելով ոչորի: Նա հաղթեց Բրեդի Դենտոնին, Զնն Բարտոլոմեուն, Դանիել Լյուդվիգին, Ալեքսանդր Շաբալովին եւ Թամազ Գելաչվիլուն: Գարեթելը հետ մրցավեճում մրցաւիցներ՝ Վիկտոր Միխալենկուն, Ռոբերտ Յասին, Սիլվ Պետրոնյանին եւ Սեգեն Անանովին հաջողվեց կեսական միավոր կաստա:

Օլիմտիական չեմպիոն Գարեթել Սարգսյանը գերազանց հանդես եկավ Զիկագորի շահմասի մրցաւարում: Նայ գրումայստը 9 հնարավորից կաստակելով 7 միավոր, դարձավ մրցաւարի հաղթող եւ նվազեց գլխավոր մրցանակը՝ 10 հազար դոլար դարձելավաճար: Գարեթելը մրցաւարն անցկացրեց առանց դարտության՝ տոնելով 5 հաղթանակ, 4 դարտիա ավարտելով ոչորի: Նա հաղթեց Բրեդի Դենտոնին, Զնն Բարտոլոմեուն, Դանիել Լյուդվիգին, Ալեքսանդր Շաբալովին եւ Թամազ Գելաչվիլուն: Գարեթելը հետ մրցավեճում մրցաւիցներ՝ Վիկտոր Միխալենկուն, Ռոբերտ Յասին, Սիլվ Պետրոնյանին եւ Սեգեն Անանովին հաջողվեց կեսական միավոր կաստա:

Օլիմտիական չեմպիոն Գարեթել Սարգսյանը գերազանց հանդես եկավ Զիկագորի շահմասի մրցաւարում: Նայ գրումայստը 9 հնարավորից կաստակելով 7 միավոր, դարձավ մրցաւարի հաղթող եւ նվազեց գլխավոր մրցանակը՝ 10 հազար դոլար դարձելավաճար: Գարեթելը մրցաւարն անցկացրեց առանց դարտության՝ տոնելով 5 հաղթանակ, 4 դարտիա ավարտելով ոչորի: Նա հաղթեց Բրեդի Դենտոնին, Զնն Բարտոլոմեուն, Դանիել Լյուդվիգին, Ալեքսանդր Շաբալովին եւ Թամազ Գելաչվիլուն: Գարեթելը հետ մրցավեճում մրցաւիցներ՝ Վիկտոր Միխալենկուն, Ռոբերտ Յասին, Սիլվ Պետրոնյանին եւ Սեգեն Անանովին հաջողվեց կեսական միավոր կաստա:

Գարիել Սարգսյանն արժանացվ զիլսավոր մրցանակին

Օլիմտիական չեմպիոն Գարեթել Սարգսյանը գերազանց հանդես եկավ Զիկագորի շահմասի մրցաւարում: Նայ գրումայստը 9 հնարավորից կաստակելով 7 միավոր, դարձավ մրցաւարի հաղթող եւ նվազեց գլխավոր մրցանակը՝ 10 հազար դոլար դարձելավաճար: Գարեթելը մրցաւարն անցկացրեց առանց դարտության՝ տոնելով 5 հաղթանակ, 4 դարտիա ավարտելով ոչորի: Նա հաղթեց Բրեդի Դենտոնին, Զնն Բարտոլոմեուն, Դանիել Լյուդվիգին, Ալեքսանդր Շաբալովին եւ Թամազ Գելաչվիլուն: Գարեթելը հետ մրցավեճում մրցաւիցներ՝ Վիկտոր Միխալենկուն, Ռոբերտ Յասին, Սիլվ Պետրոնյանին եւ Սեգեն Անանովին հաջողվեց կեսական միավոր կաստա:

7 օլիմտիական չեմպիոն Գարեթել Սարգսյանը գերազանց հանդես եկավ Զիկագորի շահմասի մրցաւարում: Նայ գրումայստը 9 հնարավորից կաստակելով 7 միավոր, դարձավ մրցաւարի հաղթող եւ նվազեց գլխավոր մրցանակը՝ 10 հազար դոլար դարձելավաճար: Գարեթելը մրցաւարն անցկացրեց առանց դարտության՝ տոնելով 5 հաղթանակ, 4 դարտիա ավարտելով ոչորի: Նա հաղթեց Բրեդի Դենտոնին, Զնն Բարտոլոմեուն, Դանիել Լյուդվիգին, Ալեքսանդր Շաբալովին եւ Թամազ Գելաչվիլուն: Գարեթելը հետ մրցավեճում մրցաւիցներ՝ Վիկտոր Միխալենկուն, Ռոբերտ Յասին, Սիլվ Պետրոնյանին եւ Սեգեն Անանովին հաջողվեց կեսական միավոր կաստա:

7 օլիմտիական չեմպիոն Գարեթել Սարգսյանը գերազանց հանդես եկավ Զիկագորի շահմասի մրցաւարում: Նայ գրումայստը 9 հնարավորից կաստակելով 7 միավոր, դարձավ մրցաւարի հաղթող եւ նվազեց գլխավոր մրցանակը՝ 10 հազար դոլար դարձելավաճար: Գարեթելը մրցաւարն անցկացրեց առանց դարտության՝ տոնելով 5 հաղթանակ, 4 դարտիա ավարտելով ոչորի: Նա հաղթեց Բրեդի Դենտոնին, Զնն Բարտոլոմեուն, Դանիել Լյուդվիգին, Ալեքսանդր Շաբալովին եւ Թամազ Գելաչվիլուն: Գարեթելը հետ մրցավեճում մրցաւիցներ՝ Վիկտոր Միխալենկուն, Ռոբերտ Յասին, Սիլվ Պետրոնյանին եւ Սեգեն Անանովին հաջողվեց կեսական միավոր կաստա:

7 օլիմտիական չեմպիոն Գարեթել Սարգսյանը գերազանց հանդես եկավ Զիկագորի շահմասի մրցաւարում: Նայ գրումայստը 9 հնարավորից կաստակելով 7 միավոր, դարձավ մրցաւարի հաղթող եւ նվազեց գլխավոր մրցանակը՝ 10 հազար դոլար դարձելավաճար: Գարեթելը մրցաւարն անցկացրեց առանց դարտության՝ տոնելով 5 հաղթանակ, 4 դարտիա ավարտելով ոչորի: Նա հաղթեց Բրեդի Դենտոնին, Զնն Բարտոլոմեուն, Դանիել Լյուդվիգին, Ալեքսանդր Շաբալովին եւ Թամազ Գելաչվիլուն: Գարեթելը հետ մրցավեճում մրցաւիցներ՝ Վիկտոր Միխալենկուն, Ռոբերտ Յասին, Սիլվ Պետրոնյանին եւ Սեգեն Անանովին հաջողվեց կեսական միավոր կաստա:

7 օլիմտիական չեմպիոն Գարեթել Սարգսյանը գերազանց հանդես եկավ Զիկագորի շահմասի մրցաւարում: Նայ գրումայստը 9 հնարավորից կաստակելով 7 միավոր, դարձավ մրցաւարի հաղթող եւ նվազեց գլխավոր մրցանակը՝ 10 հազար դոլար դարձելավաճար: Գարեթելը մրցաւարն անցկացրեց առանց դարտության՝ տոնելով 5 հաղթանակ, 4 դարտիա ավարտելով ոչորի: Նա հաղթեց Բրեդի Դենտոնին, Զնն Բարտոլոմեուն, Դանիել Լյուդվիգին, Ալեքսանդր Շաբալովին եւ Թամազ Գելաչվիլուն: Գարեթելը հետ մրցավեճում մրցաւիցներ՝ Վիկտոր Միխալենկուն, Ռոբերտ Յասին, Սիլվ Պետրոնյանին եւ Սեգեն Անանովին հաջողվեց կեսական միավոր կաստա:

7 օլիմտիական չեմպիոն Գարեթել Սարգսյանը գերազանց հանդես եկավ Զիկագորի շահմասի մրցաւարում: Նայ

